

Prikaz postupka¹

Županijski sud u Osijeku

Predmet broj: Krz-42/07

Kazneno djelo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ-a RH

Optužnica: broj K-DO-20/07 od 06. lipnja 2007. godine, izmijenjena na ročištu od 18. travnja 2008. godine

Optuženici:

Novak Simić (sudi mu se u odsutnosti), u inkriminirano vrijeme pripadnik VP tzv. Vojske RSK
Miodrag Kikanović, u vrijeme inkriminiranih zbivanja pripadnik VP tzv. Vojske RSK, u pritvoru od 22. veljače 2007. godine

Radovan Krstinić, u inkriminirano vrijeme pripadnik VP tzv. Vojske RSK, u pritvoru od 22. veljače 2007. godine do objave presude 21. travnja 2008. godine

Žrtva - preminuo nakon zlostavljanja: Antun Kundić

Žrtve - zlostavljeni: Ivan Bodza, Karol Kremerenski, Ivan Horvat, Tomo Duvnjak, Emerik Huđik, Marijo Lazar (*izmjenom optužnice tužitelj je odustao od točke optužnice prema kojoj se opt. Kikanoviću stavljalo na teret zlostavljanje Marija Lazara*) i Josip Ledenčan

Zastupnik optužnice: Dražen Križevac, zamjenik ŽDO-a u Osijeku

Branitelji:

odvjetnik Hrvoje Krivić, branitelj po službenoj dužnosti opt. Novaka Simića (kojemu se sudi u odsutnosti),

odvjetnik Dinko Matijašević, branitelj opt. Miodraga Kikanovića,

odvjetnik Mihajlo Marušić, branitelj opt. Radovana Krstinića

Punomoćnici oštećenih:

Nitko

Vijeće za ratne zločine:

sudac Krunoslav Barkić - predsjednik Vijeća

sutkinja Branka Guljaš - članica Vijeća

sutkinja Dubravka Vučetić - članica Vijeća

Sažetak optužnice

Optužnicom ŽDO-a u Osijeku, broj K-DO-20/07, od 06. lipnja 2007. godine, izmijenjenoj na glavnoj raspravi 18. travnja 2008. godine, Novaka Simića, Miodraga Kikanovića i Radovana Krstinića se tereti da su, nakon što su se uključili u VP tzv. Vojske RSK, u nakani zastrašivanja i zlostavljanja nesrpskog stanovništva, a suprotno odredbama čl. 3. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata, te suprotno odredbama čl. 4., 5. i 13. Dopunskog protokola

¹ Monitor Centra za mir, nenasilje i ljudska prava, Mladen Stojanović, je prikaz slučaja načinio na temelju sudskih dokumenta (optužnice, zapisnika s rasprava, presude) te bilješki s praćenja glavnih rasprava.

ženevskim konvencijama o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II), sudjelovali u privođenjima, ispitivanjima, premlaćivanjima i drugim oblicima zlostavljanja Hrvata i Mađara, odnosno da su :

- 1) dana 03. svibnja 1995. godine, nakon što je u zgradu VP tzv. Vojske RSK priveden ošt. Antun Kundić, jer je napustio prisilne radove, ispitivali ga i udarali, pri čemu je ošt. Antun Kundić zadobio teške tjelesne ozljede od kojih je preminuo,
- 2) u svibnju 1995. godine fizički zlostavljali ošt. Ivana Bodzu,
- 3) optuženici Novak Simić i Miodrag Kikanović, zajedno sa drugim pripadnicima VP, fizički zlostavljali ošt. Karola Kremerenskog,
- 4) opt. Novak Simić da je u nekoliko navrata fizički zlostavljao ošt. Ivana Horvata, zbog čega je ovaj zadobio više ozljeda,
- 5) opt. Novak Simić da je fizički zlostavljao ošt. Tomu Duvnjaka,
- 6) opt. Miodrag Kikanović da je u prostorije VP u Dalju priveo ošt. Emerika Hudika i fizički ga zlostavljao,
- 7) opt. Radovan Krstinić da je kao vojni policajac na Mišinom brdu, u blizini Dalja, udario metalnom šipkom po leđima i nogama civila Josipa Ledenčana,

dakle, da su kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba nečovječno postupali prema civilnom stanovništvu, nanosili mu ozljede tjelesnog integriteta i zdravlja i ubili civilnog stanovnika, pa da su time počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratni zločin protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZ-a RH.

Do izmjene optužnice opt. Miodraga Kikanovića se teretilo i za zlostavljanje Marija Lazara. ŽDO u Osijeku je očito odustalo od navedene inkriminacije, uslijed iskaza svjedoka Marija Lazara sa glavne rasprave. U tom je iskazu opovrgao dijelove svoga iskaza iz istrage.

Svjedok Marijo Lazar je u istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio da je bio zlostavljan 1995. godine tijekom mobilizacije u radnom vodu. Dva je dana pod prijetnjom batina, od jutra do večeri, u komandi Vojne policije morao prenositi kamen tucanik u plastičnim kantama, a pri tome je kante morao nositi sa po dva prsta svake ruke. To su mu naredili Đorđe Milovanović zv. Đorđila i Miodrag Kikanović. Đorđila ga je dva puta lupio lopatom po leđima.

Na glavnoj raspravi je rekao da mu Miodrag Kikanović nije naredio na nosi plastične kante pune kamenja. To mu je naredio Đorđila, a Kikanović ga je na željezničkoj stanici, koja je bila zborna mjesto radnog voda, izdvojio između pripadnika radnog voda te je, sa još 3 pripadnika radnog voda, odveden u Šrajberovu kuću radi nošenja tucanika. Tucanik je nosio u dvorište spomenute kuće koje je bilo puno blata te je zbog toga nasipano kamenjem.

Izjavio je da ga se u istrazi vjerojatno pogrešno razumjelo te zbog toga u istražnom zapisniku stoji da mu je nalog za nošenje tucanika dao Kikanović.

Tijek postupka, izvedeni dokazi

Glavna rasprava je započela 12. studenog 2007. godine. Ročišta su održana i 13., 14. i 19. studenog 2007. godine te 14. veljače, 12. ožujka, te 02. i 18. travnja 2008. godine. Izvanraspravno su ispitani pojedini svjedoci i vještaci 29. veljače i 28. ožujka 2008. godine. Dana 21. travnja 2008. godine **optuženici su proglašeni krivima. Opt. Simić osuđen je na devet godina, opt. Kikanović na pet godina i šest mjeseci, a opt. Krstinić na kaznu zatvora u trajanju od četiri godine.** Optuženom Kikanoviću produljen je pritvor, a optuženom Krstiniću pritvor je ukinut (prilikom objave presude).

Raspravna ročišta protjecala su u mirnom tonu. Nikakvih pritisaka nije bilo.

U tijeku dokaznog postupka **ispitani su svjedoci**: Ivan Horvat, Milovan Petrović i Stojan Alapović, te je nalaz i mišljenje iznio vještak sudsko-medicinske struke Branko Dmitrović.

Uz suglasnost stranaka **pročitani su iskazi**, i iskazi svjedoka koji su također bili ispitani u tijeku glavne rasprave (iskazi su formalno čitani s obzirom da je glavna rasprava krenula iznova 14. veljače 2008. godine, zbog odgode koja je trajala duže od dva mjeseca): Rozalije Kundić (supruga pok. Antuna Kundića), Erike Astaloš (kćerke pok. Antuna Kundića), Emerika Huđika, Ivana Bodze, Marija Lazara, Josipa Ledenčana, Tome Duvnjaka, Andrije Bodze, Andrije Paštija, Mirka Kelave, Josipa Varge, Antuna Hodana, Imre Mogera, Đure Astaloša, Josipa Obrtljika, Stjepana Vulina, Zdravka Tomaševića, Antuna Kvake, Palka Kremerenskog, Rozalije Balog, Tomislava Horvata, Saše Grgura, Gorana Šlingara, ugroženog svjedoka ispitanih pod pseudonimom „Poštar“, Petra Stojanovića, Darka Senešija i Josipa Senešija, te nalazi i mišljenja vještaka sudsko-medicinske struke Milanke Mrčele i Mladena Marcikića (također ispitanih u tijeku glavne rasprave).

Pročitani su i iskazi svjedoka Monike Popović (kćerke pok. Antuna Kundića) i Radoslava Popovića koji nisu ispitani na glavnoj raspravi, jer žive u Velikoj Britaniji.

Pročitani su i zapisnik o sekciji i zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija, te su **izvršeni uvidi** u: fotografije u boji koje su priložene spisu; potvrde o privremenom oduzimanju predmeta; zapisnik o pretrazi prijevoznog sredstva; zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija; „Rešenja – Opštinske uprave Opštine Odžaci“ (na ćirilici); „Nalaz i mišljenje“ lekarske komisije za pregled lica (ćirilicom); Uvjerenje Komiteta za zaštitu prava i interesa raseljenih lica i povratak u zavičaj; dokumentaciju – uvjerenja i rješenja, te izjave, za opt. Miodraga Kikanovića; popis pripadnika radnog voda; potvrde o visini dohotka za optuženike; potvrde, pozive i otpusnice; ambulantni list i medicinsku dokumentaciju; fotodokumentaciju očevida; pozive i upozorenja (na ćirilici); ambulantne listove i nalaze specijalista; presliku vojne knjižice 431; presliku medicinske dokumentacije za Ivana Horvata, u traumatološki list; u liječničku svjedodžbu za opt. Radovana Krstinića izdanu od Zatvorske bolnice Zagreb, te u izvode iz kaznene evidencije.

Obrana

Prisutni optuženici (Kikanović i Krstinić) su izjavili da **se ne osjećaju krivima**.

Obrana optuženoga Miodraga Kikanovića

U odnosu na **točku 1. optužnice** naveo je da je kritičnog dana radio na prijavnici zgrade VP, budući da je invalid. Vidio je da su pok. Kundića kamionom dovezli Ristić, Agić i Vučković i predali ga opt. Novaku Simiću. Uočio je da je pok. Kundić već bio pretučen, jer mu je iz desnog uha tekla krv. Tog dana se zadržao u komandi do 17,30 sati, a potom je otišao kući. Sljedećeg dana je saznao da je Ristić bio pozvan na podnošenje izvještaja o stradavanju pok. Kundića, a kada je izlazio iz Šrajberove kuće rekao je optuženiku da je pok. Kundić pao iz kamiona.

Naveo je da je 30%-tni invalid, da je nastradao 1993. godine, kada je stao na nagaznu minu.

U odnosu na **2. točku optužnice** izjavio je da poznaje oštećenog Ivana Bodzu, ali je porekao sudjelovanje u njegovom zlostavljanju. Rekao je je da je ošt. Bodzu priveo opt. Simić.

U odnosu na **3. točku optužnice**, naveo je da poznaje ošt. Karola Kremerenskog kao mještanina Dalja, no da s njim nikada nije kontaktirao. Nije se mogao sjetiti je li ošt. Kremerenski ikada bio

privođen u Šrajberovu kuću (sjedište VP), ali mu je poznato da je bio mobiliziran u radni vod i da je jednom prilikom opt. Simić išao po njega, jer se nije odazvao radnoj obvezi.

U odnosu na **6. točku optužnice** naglasio je da oštećenog Emerika Huđika ne poznaje. Dodao je, da je nakon stradavanja od nagazne mine bio podvrgnut kirurškom zahvatu, da mu je amputirano meko tkivo desnog stopala, i da nakon stradavanja više nije obuvao vojničke čizme. Danas nosi odgovarajuću obuću, jer mu se u protivnom otvaraju rane.

Obrana optuženog Radovana Krstinića

U **istrazi** (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavio da je zapovjednik Vojne policije u Dalju bio Čedomir Jović. Jović je bio nadređen opt. Novaku Simiću koji je bio komandir voda VP. On (opt. Krstinić) i opt. Kikanović bili su pripadnici VP.

Ošt. Antuna Kundića prvi je put vidio početkom svibnja 1995. godine. U poslijepodnevnom satima, oko 15,00 ili 16,00 sati, kamionom ga je u Šrajberovu kuću, gdje je bilo sjedište VP, dovezao Stevo Ristić i predao Novaku Simiću. On (opt. Krstinić) se nalazio na prijavnici, koja se nalazila na ulazu u Šrajberovu kuću. Simić je preuzeo Kundića i odveo ga u prostoriju za ispitivanje u kojoj su se nalazili opt. Kikanović te osoba imenom Zoran. Vidio je da je tada Kikanović udario Kundiću dva šamara. Simić je od Kundića zahtijevao da napiše izjavu o tome zbog čega je napustio radno mjesto, no Kundić mu nije odgovarao. Simić je šakama počeo udarati Kundića. To je udaranje trajalo 20-ak minuta. Potom je Simić napravio pauzu za vrijeme koje je otišao komandiru VP Čedi Joviću. Nakon 5-10 minuta se vratio i ponovno zatražio da Kundić napiše izjavu, no, kako Kundić nije pisao izjavu, Simić ga je žestoko udarao. Pri udaranju je koristio i policijsku palicu (pendrek) kojom je udarao Kundića po tijelu i glavi. Kada je to vidio, on (opt. Krstinić) je od portirnice, u kojoj se nalazio, došao do prostorije u kojoj su se nalazili Simić i Kundić, i upitao Simića što da radi sa čovjekom. Simić mu je rekao da se gubi te se vratio do portirnice. Čuo je da je Simić nastavio udarati Kundića. To je potrajalo do 18,00 sati. Nadalje je izjavio da su i opt. Kikanović i osoba imenom Zoran vidjeli prvi dio Kundićevog ispitivanja, jer su se nalazili u prostoriji u kojoj je ispitivanje i obavljano, no, da se u drugom dijelu ispitivanja Kikanović i Zoran nisu nalazili u prostoriji, nego na dvorištu, odakle su mogli čuti što se događalo u prostoriji gdje je ispitivan Kundić. Za vrijeme dok je Simić tukao Kundića, Jović nije silazio u prostoriju gdje se sve to odigravalo. Oko 18,00 sati je on (opt. Krstinić) Kundiću odnio večeru. Kundić je imao velike modrice, bio je sav izubijan. Nakon što ga je upitao, što mu se dogodilo, Kundić mu je odgovorio da je pao sa kamiona. Znao je da to nije točno, jer je vidio što se dogodilo Kundiću, a vidio je i trenutak kada je Kundić silazio sa kamiona. Kundić nije bio u stanju večerati. Sljedećih nekoliko dana (opt. Krstinić) nije bio prisutan u komandi VP, bio je na drugoj lokaciji. Kada se vratio u komandu čuo je da je Kundić bio prevezen u vukovarsku bolnicu te da je preminuo.

Na **glavnoj raspravi** je izjavio da su ga policijski službenici natjerali da lažno izjavljuje. Zbog straha i nelagode koje je proživio u policijskoj postaji neistinito je iskazivao i pred istražnim sucem, a vezano za okolnosti da je vidio kako opt. Kikanović zadaje dva šamara pok. Kundiću te da nije vidio da je Kundić pao iz kamiona. Dopustio je mogućnost da se pad iz kamiona dogodio u dijelu dvorišta koji nije mogao vidjeti. Kasnije je saznao da je Kundić doista i pao, no to nije iskazao pred istražnim sucem, jer je bio u teškom psihičkom stanju.

U odnosu na **2. točku optužnice** porekao je da je, zajedno sa Simićem i Kikanovićem, sudjelovao u fizičkom zlostavljanju ošt. Ivana Bodze. Rekao je da je Bodza bio zatvoren u Šrajberovoj kući i da mu je donosio slatkiše koje su Bodzi ostavljale supruga i kćerka.

U odnosu na **7. točku optužnice** naveo je da ne poznaje ošt. Josipa Ledenčana. Odlazio je na Mišino brdo kao vojni policajac, jer se tamo nalazio punkt Vojne policije, a ondje je imao i zemlju koju je obrađivao.

Završni govori

Završni govor zastupnika optužbe

Smatra da je tijekom postupka nedvojbeno dokazano da su optuženici Novak Simić, Miodrag Kikanović i Radovan Krstinić počinili kazneno djelo koje im je stavljeno na teret. Naglasio je da su navode optužnice potvrdili ispitani svjedoci, a posebice ugroženi svjedok kodnog naziva „Poštar“ koji je na nedvojben i neposredan način, kao pripadnik Vojne policije, opisao posljednje trenutke pok. Kundića i ulogu optuženika prije njegove smrti. Rekao je da nije bitno tko je nanio koji udarac, da je bitna svijest o nanošenju ozljeda i pristajanju na taj događaj. Nije prihvatio obranu opt. Krstinića u kojoj je on rekao da je u policiji bio pod pritiskom i da je zbog toga lažno iskazivao pred istražnim sucem. Naveo je da ostale točke optužnice potvrđuju iskazi svjedoka i nalaz i mišljenje vještaka. Predložio je da se sve optuženike proglašim krivim i osudi po zakonu.

Završna riječ branitelja opt. Simića

Istaknuo je da je odluka Suda, da se njegovom branjeniku sudi u odsutnosti, u suprotnosti s odredbama Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama. Naveo je da njegovom branjeniku nije dana mogućnost da ispituje vrijednost i kvalitetu iskaza zaštićenog svjedoka. Međutim, rekao je kako smatra da relevantne činjenice nisu utvrđene na nedvojben način. Smatra da činjenice navedene u preambuli optužnice i u točki 1. optužnice nisu dokazane, jer je oštećenik Ivan Bodza rekao da ne poznaje opt. Simića, te da oštećenici Karol Kremerenski i Ivan Horvat potvrđuju da opt. Simić nije sudjelovao u počinjenju djela, kako to navodi 3. točka optužnice. U odnosu na 4. točku optužnice sam oštećenik Ivan Horvat je izjavio da ga je zlostavljao „Krc““. Smatra da iz izvedenih dokaza ne proizlazi zaključak da je opt. Simić počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret. Predložio je da ga Sud oslobodi optužbe.

Završna riječ branitelja opt. Kikanovića

Naveo je da je netočno da su se optuženici udružili radi zlostavljanja lokalnog stanovništva, i da nije točno da se njegov branjenik uključio u redove Vojske RSK, već da je bio mobiliziran. U odnosu na 1. točku optužnice naveo je kako optužba krivnju njegovog branjenika nalazi u iskazu opt. Krstinića i u iskazu zaštićenog svjedoka, da je navodno opt. Kikanović zadao dva šamara pok. Kundiću, te da se to ne može dovesti u uzročnu vezu s nastankom smrtne posljedice. Rekao je da je iskaz zaštićenog svjedoka nelogičan i neodrživ, da je isti prilikom davanja iskaza čitao na ijekavici, a na pitanja je odgovarao na ekavici, da je izjavio da se nikoga nije bojao, i da se danas nikoga ne boji, te da je zbog toga nelogičan njegov status zaštićenog svjedoka. Izjavio je da nije dokazano da je zaštićeni svjedok mogao, sa ugla Šrajberove kuće, vidjeti unutrašnjost prostorije u kojoj se nalazio pok. Kundić, s obzirom da Sud nije prihvatio prijedlog za provođenjem rekonstrukcije na mjestu događaja.

U odnosu na 2. točku optužnice naveo je, da je ošt. Ivan Bodza izjavio da nije u zavadi sa opt. Kikanovićem, i da nije moguće utvrditi da je opt. Kikanović zlostavljao ošt. Bodzu.

U odnosu na 3. točku optužnice smatra da je iz iskaza Rozalije Balog, sestre ošt. Kremerenskog, utvrđeno da joj je oštećenik rekao da ga je možda udarao opt. Kikanović, dok je svjedok Palko Kremerenski iskazao da mu oštećenik nije rekao tko mu je zadao tjelesne ozljede.

U odnosu na 6. točku optužnice rekao je da je iskaz ošt. Emerika Huđika nevjerodostojan, da ga je nemoguće provjeriti, te da isti na glavnoj raspravi nije bio siguran da mu je opt. Kikanović nanio ozljede, već je izjavio da mu je rečeno da ga je ozlijedio muškarac prezimena Kikanović.

Završna riječ branitelja opt. Krstinića

Rekao je da je iskaz zaštićenog svjedoka neautentičan, jer je u svom iskazu naglasio da su optuženici pok. Kundiću lupali „činele“, koje ispitani vještaci nisu doveli u uzročnu vezu sa

smrću oštećenog, te je zaključio da je ošt. Kundić u Šrajberovoj kući eventualno zadobio tek teške tjelesne ozljede.

Rekao je da je iskaz ošt. Bodze suprotan optužbi iz 2. točke optužnice, prema kojoj je ošt. Ledenčan zadobio jedan udarac, a da se optuženika optužuje za više udarača. Reкао je da se radi o pojedinačnim radnjama koje ne mogu biti podvedene pod kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Presuda

U obrazloženju presude je navedeno da su odbijeni prijedlozi opt. Kikanovića da se kao svjedoke ispita Vlastimira Ajdukovića, Ivana Ledenčana i Radoslava Popovića o okolnosti njegova postupanja u vrijeme inkriminiranih događanja (u obrazloženju presude je navedeno da je ova okolnost u dovoljnoj mjeri utvrđena), svjedoci Anđela i Ivan Štoka, Martin i Ana Pavošević, Željko Kovač, Dragica i Tomo Ostroman, te Željko Rališ, o okolnosti zbivanja u Šrajberovoj kući prije i poslije inkriminiranih djela (ove prijedloge Sud je ocijenio nevažnim), svjedok Darko Lučić, o okolnosti u kojoj mu je opt. Kikanović 1991. godine navodno spasio život (ovaj prijedlog Sud je također ocijenio nevažnim).

Odbijeni su kao nevažni i prijedlozi opt. Krstinića, da se kao svjedoka ispita Antuna Bartoka o okolnosti je li mijenjano prijevozno sredstvo kojim je ošt. Kundić prevezen sa željezničke postaje u Dalju do Šrajberove kuće, jer je Sud utvrdio da prijevozno sredstvo nije mijenjano, kao i da se kao svjedok ispita Milan Lazić, jer je uzrok smrti ošt. Kundića Sud utvrdio iz izvedenih dokaza. Sud je, zbog mogućnosti kompromitacije identiteta zaštićenog svjedoka, tj. mogućnosti otkrivanja njegovog identiteta, kao neprikladan odbio prijedlog obrane za provođenjem rekonstrukcije na licu mjesta (u „Šrajberovoj kući“). U vezi s tim, tj. radi provjere vjerodostojnosti iskaza zaštićenog svjedoka, Sud je izvršio uvid u fotoelaborat, te u krokiju (skici) „Šrajberove kuće“ koji je u sudski spis predao branitelj opt. Radovana Krstinića.

Kao neprikladan je odbijen i prijedlog obrane za opozivom rješenja o utvrđivanju statusa ugroženog svjedoka i prevođenju tog svjedoka u status uobičajenog svjedoka. U obrazloženju presude je navedeno da je ovaj prijedlog odbijen, jer je status ovoga svjedoka utvrđen izvan ovog kaznenog postupka (prije pokretanja istrage protiv okrivljenika u ovom postupku) temeljem Zakona o zaštiti svjedoka (NN 163/03) i to upravo zbog vjerojatnosti da će svjedok sebe, ili sebi blisku osobu, dovesti u opasnost ukoliko bude ispitan u smislu odredbe čl. 238. ZKP-a (uobičajen način ispitivanja).

U obrazloženju presude je navedeno, da je općepoznata činjenica da je u vrijeme inkriminiranih događaja bila u tijeku oružana pobuna dijela lokalnog srpskog stanovništva, i agresija njemu pridružene JNA na Republiku Hrvatsku, pa tako i na istočnu Slavoniju, gdje se nalazi Dalj, da nisu sporne činjenice da je opt. Novak Simić bio zapovjednik voda VP u Dalju, a da su optuženici Kikanović i Krstinić bili pripadnici tog voda.

Također je navedeno da je nesporno, da su svi predmetni oštećenici (Antun Kundić, Ivan Bodza, Karol Kremerenski, Ivan Horvat, Tomo Duvnjak, Emerik Huđik i Josip Ledenčan) bili civilne osobe, mještani Dalja, mobilizirani u radne vodove, da su u slučaju neposlušnosti ili neodazivanja mobilizacijskim pozivima mogli biti lišeni slobode i zatvoreni do 7 dana u improviziranom zatvoru u Šrajberovoj kući (*o tome je iskazivao svjedok Milovan Petrović*), gdje su njihovi čuvari bili pripadnici VP i drugih paravojnih postrojbi, te da su svi naprijed navedeni oštećenici bili nesrpske nacionalnosti – Hrvati ili Mađari.

Kao općepoznata navedena je i činjenica da je 01. svibnja 1995. započela vojno-redarstvena operacija nazvana „Bljesak“, u kojoj je u nekoliko dana oslobođeno područje zapadne Slavonije. Tu činjenicu Sud dovodi u vezu sa kasnijim osvetničkim i agresivnim postupanjem pripadnika VP Vojske RSK prema civilnom stanovništvu.

Ad 1.

U vezi kaznenog djela pod točkom 1. navedeno je da je među strankama nesporno da je ošt. Kundić mobiliziran u radni vod kojem je pristupio 03. svibnja 1995. godine te da je, zajedno sa ostalim civilima, doveden u blizinu Željezničke stanice u Dalju. Nadalje je navedeno, da iz iskaza svjedoka Mirka Kelave, Josipa Varge, Josipa Obrtljika, Stjepana Vulina i Palka Kremerenskog proizlazi da je ošt. Kundić bez ovlaštenja napustio radni vod, da su ga sustigli Stevo Ristić i Veselin Agić (osobe zadužene za radni vod) te su ga, zajedno sa vozačem kamiona Borom Vučkovićem, ubacili u sanduk kamiona, zadavši mu pri tome nekoliko udaraca nogom u stražnjicu, i odvezli ga u Šrajberovu kuću.

Svjedok Mirko Kelava je u istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) rekao da je vidio kada su pok. Kundića u kamion utovarili Stevan Ristić, komandant radnog voda, i vozač kamiona Boro Vučković. Dan ili dva potom svi pripadnici radnog voda čuli su da je Antun Kundić umro.

Svjedok Josip Varga je rekao da je 02. svibnja 1995. dobio poziv za radni vod. Kamion je išao od kuće do kuće i svi pripadnici radnog voda su ulazili u njega. U kamionu se nalazio i Antun Kundić. Nakon što su na željezničkoj stanici izišli iz kamiona, svjedok je stajao pored Josipa Radića i njih su dvojica gledali kako se Antun Kundić pješice udaljava od mjesta gdje su stajali. Stevan Ristić mu je nekoliko puta viknuo da stane, a kada se Kundić udaljio 100-tinjak metara, Ristić je naredio vozaču Bori Vučkoviću da upali kamion, te su njih dvojica kamionom krenuli u pravcu u kojemu se udaljavao Kundić. Nakon što se kamion zaustavio u Kundićevoj blizini, svjedok je vidio kako je Ristić Kundića 2-3 puta ošamario, dva puta ga nogom udario u stražnjicu, ili u noge, te ga natjerao da uđe u zadnji dio kamiona. Uvečer istog dana u zgradu u kojoj su se nalazili pripadnici radnog voda je došao Radoslav Popović te je upitao: „Da li tko zna kako je umro moj punac?“

Svjedok Josip Obrtljik je rekao, da se sjeća trenutka kada se u blizini željezničke stanice u Dalju Antun Kundić svađao sa Stevanom Ristićem. Od tog trenutka Kundića nije viđao.

Svjedok Stjepan Vulin je rekao, da je poznavao Antuna Kundića, da je isti bio pripadnik radnog voda, i da se sjeća da je Kundić tvrdio da ima dva bruha zbog kojih nije u stanju raditi fizičke poslove. Poznato mu je da je Kundić odvežen kamionom i da je preminuo.

Svjedok Palko Kremerenski je izjavio da je sa 50-ak metara udaljenosti vidio odvođenje Antuna Kundića. Agić i Ristić su rukama i nogama udarali Kundića, a potom su ga ubacili u kamion ili terensko vozilo.

U obrazloženju se nadalje navodi, da se uspoređivanjem iskaza ovih svjedoka s iskazom zaštićenog svjedoka ispitanog pod pseudonimom „Poštar“, može zaključiti da je ošt. Kundić bez tjelesnih ozljeda u Šrajberovu kuću doveden između 14,00 i 15,00 sati, te da to proizlazi i iz iskaza svjedoka Petrovića i Alapovića koji su izjavili, da su zapovjednici radnog voda Agić i Ristić bili ovlašteni izreći kaznu zatvora u trajanju od 7 dana, nepoćudnim i neposlušnim mobiliziranim osobama, koja se izvršivala u Šrajberovoj kući.

Ugroženi svjedok pod pseudonimom „Poštar“ (u vrijeme inkriminiranih zbivanja pripadnik VP tzv. Vojske RSK) je izjavio, da se ne sjeća točno dana, ali zna da je to bilo između 03. i 05. svibnja 1995. godine, odmah nakon akcije „Bljesak“, da se nalazio u krugu Šrajberove kuće, kada je na ulaz stigao vojni kamion zelene boje marke „TAM 550“. Iz kamiona su izišli Veselin Agić i Stevan Ristić, te su iz prtljažnog prostora kamiona izveli jednog, svjedoku nepoznatog,

muškarca u dobi između 40 i 45 godina. Uveli su ga u krug Šrajberove kuće i grubo odgurnuli tako da je ovaj pao na izbetonirano dvorište. Agić i Ristić su rekli da je isti ranije otišao kući bez odobrenja. Nakon toga su se Agić i Ristić udaljili, a svjedok i jedan kolega su podigli čovjeka i odveli ga do prostorije koja je služila kao spavaonica, posjeli ga na stolicu i udaljili se.

Na glavnoj raspravi² je izjavio da je Kundić u Šrajberovu kuću dovezen kamionom oko 14 ili 15 sati, da je pri dovođenju bio uplašen, da pretpostavlja da je bio verbalno maltretiran, da nije primijetio da je do dolaska u Šrajberovu kuću bio tučen, da su Agić i Ristić rekli da ostavljaju čovjeka, jer je pobjegao, te da s njim rade što hoće, da ga je on (svjedok) kao vojni policajac morao zatvoriti, da su, po njegovom mišljenju, Agić i Ristić bili ovlašteni dovesti osobu poput Kundića, iako on (Kundić) u to vrijeme nije bio vojna osoba, da mu je poznato da se Vojna policija bavila vojnim pitanjima, ali da u to vrijeme osobe poput Kundića nisu mogle nigdje drugdje biti smještene.

Svjedok Milovan Petrović (u kritično vrijeme pomoćnik komandanta za pozadinu 35. brigade Vojske RSK) je izjavio, da je čuo, da su u privođenju Kundića sudjelovali Agić i Ristić, pa je njih pozvao na razgovor. Ristić mu je tada rekao da je Kundić napustio jedinicu, da je on (Ristić) trčao za njim, te da je nakon toga Kundić prevezen u zgradu Vojne policije. Svjedok je napomenuo da su Agić i Ristić, kao zapovjednici jedinice radne obveze, imali ovlasti izreći mjeru od 7 dana zatvora osobama koje nisu izvršivale radnu obvezu, a izvršenje kazni provodilo se u sjedištu Vojne policije.

Svjedok Stojan Alapović je izjavio da je, kao dežurni oficir u Nastavnom centru u Erdutu, primio informaciju od Dragana Đukića, Sekretara SUP-a iz Vukovara, da je u Šrajberovoj kući u Dalju preminuo Kundić, da je prebačen u Vukovarsku bolnicu u teškom stanju i da je kasnije umro. Krenuo je do Šrajberove kuće, a iz Vukovara je krenuo policijski službenik Boris Plavšić. Međutim, pripadnici VP nisu ih pustili u Šrajberovu kuću. Od osobe iz susjedstva uspio je doznati da je Kundić doveden u prostorije Vojne policije u Šrajberovoj kući. Sačinio je dopis o uočenom i prosljedio ga Općinskom javnom tužitelju i istražnoj sutkinji. Sljedećeg dana je bio sa njima na radnom sastanku, a sastanku je pristivovao i kardiolog, ili internist, koji ih je izvijestio da je Kundić bio problematičnog zdravlja, da je dolaskom u Šrajberovu kuću zadobio bolove u lijevoj ruci i prsištu, što je bila posljedica srčanog udara i da je živ dovezen u vukovarsku bolnicu.

Nadalje se navodi, da je sporno tko je kritične zgrade zadavao udarce ošt. Kundiću, da je opt. Krstinić naveo, da je gotovo sve udarce opt. Kundiću zadao opt. Simić, da je kod istražnog suca isti optuženik rekao da je par udaraca otvorenim dlanom ošt. Kundiću zadao i opt. Kikanović, ali da je na glavnoj raspravi to porekao. Sud nije prihvatio izmijenjen iskaz opt. Krstinića. Naveo je, da su razlozi izmjene iskaza nesuvisli, i dani u cilju umanjenja kaznenopravne odgovornosti opt. Kikanovića. Nadalje, Sud je Krstinićevom iskazu iz istrage pridružio i iskaz zaštićenog svjedoka „Poštara“, za koji je navedeno da je logičan, bez obzira na primjedbe optuženika (obrana svih optuženika istakla je primjedbe na iskaz zaštićenog svjedoka pseudonimom „Poštar“ koji je, po njoj, nelogičan, selektivan o odlučnim činjenicama, nevjerodostojan, neautentičan, proturječan i tendenciozan, a navodili su i da je svjedok prije ispitivanja na glavnoj raspravi bio instruiran), te da Sud nije našao razloge zbog kojih bi zaštićeni svjedok bezrazložno teretio optuženike, dovodeći ih u uzročnu vezu sa smrću oštećenog Kundića.

Ugroženi svjedok pod pseudonimom „Poštar“ je u istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio, da je vidio, da su se u spavaonici, u kojoj se nalazio Kundić, nalazili Miodrag Kikanović, Radovan Krstinić i Novak Simić. Njih trojica su naizmjenično udarali čovjeka, tako što su ga

² Zaštićeni svjedok se tijekom ispitivanja nalazio u zgradi Županijskog suda u Osijeku, ali u posebnoj prostoriji, i ispitivan je posredstvom uređaja za prijenos slike i zvuka, s tim što su njegov glas i slika projicirana na zidu sudnice bili izmijenjeni.

objema rukama, otvorenim dlanovima, istovremeno udarali po ušima. Radovan Krstinić se tada svjedoku obratio riječima: „Sada ćeš vidjeti kako se udaraju činele“. Svjedok je izjavio da je tada prvi puta čuo za taj izraz. S obzirom da je prostorija bila mala, navedena trojica nisu mogli istovremeno tući čovjeka, nego su se izmijenjivali. Svjedok je izjavio, da im je rekao, da to nije u redu, no oni su ga nastavili tući. Nakon desetak minuta uočio je, da Kikanović, Krstinić i Simić i dalje tuku čovjeka, te da je on od udaraca pao sa stolice, a oni su ga podigli i nastavili tući. Nakon 20-30 minuta zatekao je pretučenog čovjeka kako beživotno sjedi na stolici, a Kikanovića, Krstinića i Simića ondje više nije bilo. Pretučenom čovjeku iz ušiju je tekla krv. Kroz prozor prostorije, u kojoj je inače boravio zapovjednik vojne policije Čedomir Jović, čuo je kako Miodrag Kikanović govori: „On je mrtav, što ćemo sad?“ Izjavio je, da je nakon toga čuo, kako Čedomir Jović govori kako trebaju otići vidjeti što je sa čovjekom, pa se on (svjedok) udaljio kako ga ne bi vidjeli. Nakon toga su od vukovarske bolnice zatražili vozilo. Ono je stiglo tek nakon 3 ili 4 sata. Tijelo čovjeka je stavljeno u limeni sanduk te je odvezeno. Kasnije je saznao da je pretučenom čovjeku ime Antun Kundić.

Na glavnoj raspravi je rekao da je, sa mjesta na kojem se nalazio, prvo primijetio Simića kako ulazi u spavonicu te tuče Kundića, potom je Simić izišao i ušao je Kikanović, a na koncu su se izmjenjivali Kikanović i Krstinić. Rekao je, da je spavaonica u kojoj se nalazio Kundić imala veliki prozor dimenzija 1,5 x 1,5m, te da je kroz taj prozor vidio što se događa u unutrašnjosti prostorije. Izjavio je, da misli, da je Kundić bio mrtav sat, ili sat i deset minuta, po dovođenju u Šrajberovu kuću. Potom je njegovo tijelo prenijeto i ostavljeno u prostoru u kojemu su se nalazili drugi zatvorenici, a koji je bio udaljen 15-ak metara od spavaonice. Rekao je da je vozilo za prijevoz mrtvaca stiglo oko 19,30 sati. Izjavio je, da se u kritično vrijeme u Šrajberovoj kući nalazilo 10-ak osoba, ali da u spavaonicu u kojoj je bio smješten Kundić nitko osim trojice optuženika nije ulazio.

Iz iskaza svjedoka dr. Zdravka Tomaševića, patologa vukovarske bolnice koji je izvršio obdukciju tijela Antuna Kundića, Sud je zaključio da je ošt. Antun Kundić umro nasilnom smrću. Sud je isključio mogućnost da je uzrok smrti bio srčani udar. Navedeno je i, da su obdukcijски nalaz verificirali dr. Milanka Mrčela i prof. dr. Branko Dmitrović, te da su suglasno zaključili, da su ozljede koje je zadobio ošt. Kundić svojim brojem i intenzitetom dovele do smrtnog ishoda.

Svjedok dr. Zdravko Tomašević je u istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio da je tijekom 1995. radio kao liječnik - patolog u vukovarskoj bolnici. Nakon što je obavio uvid u naredbu koja mu je izdana za izvršenje obdukcije nad mrtvim tijelom Antuna Kundića, rekao je da se događaja ne sjeća, ali da je nesporno da je on pisao zapisnik, da ga je kao obducent potpisao, te da ga je ovjerio pečatom.

Na glavnoj raspravi je rekao da je osobno vršio obdukciju. U tijeku svjedočenja je spomenuto, da je u zapisniku o obdukciji konstatirano, da se radilo o nasilnoj smrti.

Vještakinja sudsko-medicinske struke dr. Milanka Mrčela je izjavila da je dala nalaz i mišljenje na temelju zapisnika o sekciji, potpisanom po dr. Zdravku Tomaševiću, koja (sekcija) je obavljena u bolnici u Vukovaru. Rekla je, da su u navedenom zapisniku zabilježeni serijski prijelomi rebara (4.-10. rebro obostrano), nagnječenja pluća (obostrano), krvarenje u meke moždane ovojnice, nagnječenja i krvni podljevi lica, prsnog koša, obje natkoljenice, desne potkoljenice i desnog kuka. Izjavila je da se neke ozljede kvalificiraju kao obične teške tjelesne ozljede, a neke kao lake, da su sve ozljede mehaničke prirode, nastale djelovanjem tupo-tvrde sile, najvjerojatnije udarcima.

Izjavila je, da misli, da ozljede nisu posljedica iskakanja iz kamiona, jer je, osim navedenih ozljeda, zabilježena i preponska kila promjera 12 centimetara, da se čovjek sa takvim nedostatkom ne može odlučiti na iskakanje iz kamiona i bježanje trčanjem. Rekla je i, da ozljede

nisu grupirane na jednoj strani tijela, da nisu evidentirane oguljotine koje bi bile logična posljedica kontakta tijela sa hrapavom podlogom.

Izjavila je, da je obducent kao uzrok smrti naveo traumatski šok (klinička pojava koja se javlja kod teške traume, a očituje se u smanjenju (urušaju) cirkulacije, odnosno smanjenju perfuzije svih vitalnih organa (bubrega, srca, mozga...) koji dovodi do smrti. Sa tim se mišljenjem nije složila, već misli da su uzrok smrti višestruke tjelesne ozljede (koje mogu dovesti do traumatskog šoka).

Izjavila je i da su prijelomi rebara mehaničke ozljede koje nastaju djelovanjem sile velikog intenziteta, te da ne može isključiti da su nanijete dijelom tijela druge osobe, npr. nogom obuvenom u cipelu, ili višestrukim udarcima šakom osobe snažne tjelesne građe.

Vještak sudsko-medicinske struke dr. Branko Dmitrović je naveo da je u cijelosti suglasan sa nalazom i mišljenjem vještakinje sudsko-medicinske struke dr. Milanke Mrčele.

Iz navedenog Sud je zaključio, da je isključena svaka druga mogućnost osim da su optuženici Simić, Kikanović i Krstinić, kao pripadnici paravojnih formacija tzv. Vojske RSK, nanosili višestruke udarce civilnoj osobi, ošt. Antunu Kundiću, od kojih je ovaj preminuo.

U obrazloženju presude se navodi, da se radi o supočiniteljstvu, da su počinitelji u odnosu na očekivanu posljedicu postupali na temelju zajedničkog dogovora – plana koji je rezultirao zajedničkim činjenjem – postupanjem, te da je posve irelevantno koje je udarce zadao koji optuženik, a da su broj kriminalnih radnji i težina postupanja imali odraza pri odmjerivanju kazne.

Sud je zaključio, da je Antun Kundić bio civilna osoba mađarske nacionalnosti koja nije sudjelovala u ratnim sukobima, te da se u tijeku dokaznog postupka nije ukazala sumnja u ubrojivost optuženika.

Navedeno je i, da su optuženici bili svjesni da je oštećenik civil, da su unatoč toj spoznaji fizički ga zlostavljali, te da je uzročna veza između njihovih radnji i nastale posljedice (smrti oštećenika) utvrđena posrednim dokazom, činjenicom-indicijom da je oštećenik bio izvrnut udarcima zadanim rukom, nogom i policijskom palicom. Sud misli, da navedena činjenica-indicija isključuje svaku drugu mogućnost osim one, da su optuženici bili svjesni, da uslijed njihovoga postupanja može nastupiti i smrtna posljedica, i da su to i htjeli, te su na taj način obilježja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, iz čl. 120. st. 1. OKZ-a RH, ostvarili direktnim umišljajem.

U odnosu na ovu točku optužnice u obrazloženju presude je navedeno, da je Sud prihvatio primjedbe opt. Kikanovića i zastupnika optužbe, u vezi s iskazima svjedoka Darka i Josipa Senešija, te da je njihove iskaze ocijenio nevjerodostojnima.

Opt. Kikanović je stavio primjedbu na iskaz ovih svjedoka tvrdeći da nikada nije vidio Darka i Josipa Senešija u Šrajberovoj kući, a zastupnik optužbe je izjavio da su Darko i Josip Seneši pred istražnim sucem konfuzno i kontradiktorno iskazivali, da se isto ponavlja i na glavnoj raspravi, te da upravo zbog toga njihovog iskazivanja u istrazi, unatoč tome što su neposredni očevici inkriminiranog događaja, i što svojim iskazima terete opt. Kikanovića, smatra da su nevjerodostojni svjedoci, te zbog toga nije predložio njihovo saslušanje na glavnoj raspravi.

Svjedok Darko Seneši je izjavio da su on i brat Josip bili pritvoreni u Šrajberovoj kući. Rekao je da je opt. Kikanović tukao njegovog brata. Nakon što mu je predložen dio iskaza iz istrage, u kojemu je tvrdio da je opt. Kikanović bio najsilovitiji vojni policajac, da je njegovu bratu stavio pendrek u usta, a njega udario po ramenu, te da je trebalo proći dugo vremena da bol prođe, izjavio je da ga opt. Kikanović nije udario, nego da je tukao njegovog brata.

Nadalje je izjavio, da je kritičnog dana radio u dvorištu Šrajberove kuće, kada je Antuna Kundića, oko 15 ili 16 sati, u dvorište navadene kuće doveo Miodrag Kikanović. Rekao je, da je Kundić zatvoren i tučen u prostoriji u „kojoj je ležala vojska“, da je vidio da je Kikanović ušao u prostoriju u kojoj je Kundić tučen, da misli, da je u navedenu prostoriju ušlo 20-ak vojnih policajaca, da nije siguran, ali da misli, da je među njima bio i opt. Krstinić, te da misli, da se među njima nije nalazio opt. Simić. Izjavio je, da je Kundić tučen oko pola sata, te da je čuo kako je urlikao od bolova. Izjavio je da nije vidio, kada je Kundić prebačen iz prostorije u kojoj je tučen, jer su tada on i brat bili zatvoreni u pušnici. U predvečerje istog dana on i brat su pušteni iz Šrajberove kuće. Rekao je, da je prilikom njihova puštanja jedan vojni policajac nosio hranu Antunu Kundiću, te da je isti vojni policajac rekao kako Kundić više ne diše.

Svjedok Josip Senesi je izjavio da su on i brat Darko u svibnju 1995. godine bili u redovnoj vojsci RSK. Kako su zakasnili na jedno postrojavanje, po njih su došli vojni policajci Novak Simić i Miodrag Kikanović i odvezli ih u zgradu Vojne policije u Dalj. Po dolasku u Šrajberovu kuću opt. Kikanović ga je pendrekom udario po koljenu, potom mu je pendrek stavio u usta i rekao mu: „Jel' znaš kako se zubi vade?“, a nakon toga ga je natjerao da pjeva ustaške pjesme. On i brat su u Šrajberovoj kući bili pritvoreni 3 dana. Trećega dana su prali džip na dvorištu kada je doveden Antun Kundić. Nakon pranja džipa natjerali su njega i brata da sade luk, a potom su ih zatvorili u nekakvu šupu. Nakon što su zatvoreni u šupu, ondje je dovučen i Kundić tako da su jedan trenutak bili sa njim u istoj prostoriji. Kundić nije bio pri svijesti, ali je davao znakove života. Na njegovom tijelu nije vidio krv. Nije mu poznato kada su on i brat pušteni, rekao je da je to bilo oko 15 ili 16 sati (u istrazi je rekao da je bilo oko 18).

Ad 2.

U vezi kaznenog djela pod točkom 2. (fizičko i psihičko zlostavljanje ošt. Ivana Bodze) navedeno je da je Sud u cijelosti prihvatio iskaz ošt. Ivana Bodze, unatoč primjedbi opt. Miodraga Kikanovića, da uslijed ozljeđivanja desne noge nije mogao imati obuvenu vojničku čizmu., Sud je poklonio povjerenje i iskazima svjedoka Josipa Obrtljika i Antuna Kvae.

Ivan Bodza je u istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio da Novaka Simića ne poznaje. Rekao je, da su 05. svibnja 1995. godine Kikanović i Ristić došli k njemu u kuću i pod prijatnjom oružja ga odveli u Šrajberovu kuću. U dvorištu Šrajberove kuće žestoko su ga pretukli Miodrag Kikanović, od koga je dobio najviše batina, zatim Vučićević, misli da mu je ime Zoran, te stanoviti Jorgić. Radovan Krstinić mu je tada udario nekoliko šamara. Kada je, uslijed dobivenih batina, padao na tlo, Krstinić mu je govorio da ustane, a kada je ustao, ponovno je dobivao batine dok se nije srušio na tlo. Tom je prilikom nekoliko puta gubio svijest. Ondje je u naredna tri dana tako pretučen, da nije mogao stajati na nogama, stradala mu je lijeva noga, prednji dio trbuha, leđa i lijeva strana glave. Uslijed batina je trpio velike bolove i povraćao je, dva je puta zbog batina nekontrolirano izvršio malu, a jednom i veliku nuždu. Tri dana ga je ispitivao komandir čije mu ime nije poznato, a pored njega su se kao stražari izmjenjivali Miodrag Kikanović, Vučićević i Jorgić. Izjavio je da opt. Krstinić nije bio u prostoriji prilikom ispitivanja. Pri svakom ispitivanju je dobio batine. Tukla ga je osoba koja ga je ispitivala, a koja je u hijerarhiji bila ispod Čede, te stražari koji su bili nazočni ispitivanju. Nije mu poznato zbog čega se to događalo, bio je civil prisilno mobiliziran u radni vod. Jednom prilikom, dok ga je ispitivao komandir, u sobu je ušao Kikanović i udario ga desnom podlakticom po vratu, a potom i desnom nogom u slabine zbog čega se onesvijestio. U zatvoru je ostao do 20. svibnja, no batine je dobivao samo prva tri dana. Kasnije je dobivao samo po koji šamar. Nakon puštanja iz zatvora se nije usudio ići liječniku, jer mu je komandir Vojne policije to zabranio.

Na glavnoj raspravi je izjavio da nije točan dio njegove izjave iz istražnog zapisnika u kojemu stoji da ga je opt. Krstinić više puta čušnuo. Rekao je da odgovara istini da mu je opalio samo

jedan šamar. Razlog tomu bio je podsjetnik sa osječkim telefonskim brojevima koji je pronađen u njegovom stražnjem džepu. Međutim, izjavio je da je opt. Krstinić, zajedno sa Vučićevićem, dolazio u njegovu kuću i maltretirao ukućane. Naime, tjerali su ih da slušaju srpske pjesme. Rekao je da je moguće, da je kod istražnog suca rekao, da ne poznaje Novaka Simića, no sada je naveo da je upravo ovaj bio u prostoriji kada je ušao Kikanović i udario ga podlakticom.

Svjedok Josip Obrtljik je u istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio, da mu je poznato da je Ivan Bodza bio pretučen u prostorijama Vojne policije u Dalju, da zbog toga nije mogao hodati, i te da se žalio da su ga tukli i po tabanima.

Svjedok Antun Kvača je u istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) naveo, da mu je poznato, da je njegov vjenčani kum Ivan Bodza bio privođen u prostorije Vojne policije u Dalju i da je ondje bio maltretiran, no, da o tome, nakon izlaska iz zatvora, nije htio puno pričati, jer je bio preplašen.

Sud je, analizirajući obranu opt. Kikanovića, utvrdio da je nesporno, da mu je amputiran dio stopala desne noge, ali je zaključio da iz medicinske dokumentacije ovoga optuženika ne proizlazi da je nesposoban za vojnu službu ili da postoji preporuka da ne smije, ili da ne mora nositi vojničke čizme. Također je navedeno, da opt. Kikanović hoda bez problema, da na nozi ima klasičnu cipelu, da je općepoznata činjenica da vojnička čizma pruža veću sigurnost i bolji komfor stopalu od uobičajene cipele, te da nisu postojale prepreke da opt. Kikanović udara civilne osobe i desnom nogom obuvenom u vojničku čizmu.

Ad 3.

U vezi kaznenog djela pod točkom 3. (nanošenje ozljeda ošt. Karolu Kremerenskom od optuženih Simića i Kikanovića) navedeno je da je Sud u cijelosti prihvatio iskaze svjedoka Ivana Horvata, Palka Kremerenskog i Rozalije Balog. Sud nije našao motive zbog kojih bi navedeni svjedoci bezrazložno teretili optuženike.

Svjedok Ivan Horvat je u istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio, da mu je poznato, da je u Šrajberovoj kući pretučen Karol Kremerenski. Vidio je da je Kremerenski bio odveden u jednu prostoriju u koju su ušli „Krcó“, Kikanović i osoba imenom Zoran, inače iz Erduta. Čuo je jauke Karola Kremerenskog. Poznato mu je, da je Kremerenski tako pretučen, da su mu polomljena rebra, te da je imao i drugih ozljeda zbog kojih mu je ukazana liječnička pomoć.

Na glavnoj raspravi je izjavio da opt. Simić nije bio prisutan kada je tučen Karol Kremerenski.

Svjedok Palko Kremerenski je rekao, da je njegov bratić Karol Kremerenski bio sa njim u radnom vodu, da mu je ispričao kako je u Šrajberovoj kući dobivao batine, ali mu nikada nije rekao tko ga je tukao. Karol je 2001. godine pronađen mrtav u kanalu u Dalju.

Svjedokinja Rozalija Balog je izjavila da je od pokojnog brata Karola Kremerenskog čula da je bio mobiliziran u radni vod i da je od Novaka Simića i Miodraga Kikanovića dobio toliko batina da su mu bila slomljena dva rebra, noga u koljenu, a ozlijeđen mu je bio i stomak tako da nije mogao jesti. Nakon toga se šest mjeseci liječio u bolnici. Karol joj je ispričao da su ga istukli u Šrajberovoj kući, gdje su pripadnici radnog voda morali sa ulice nositi kamen i šljunak u dvorište navedene kuće, a zatim su sve to morali nositi natrag na ulicu. Rekao joj je da su pripadnici radnog voda dobivali batina kada bi zbog umora počeli slabije raditi.

Ad 4.

U vezi kaznenog djela pod točkom 4. (višeputno fizičko zlostavljanje ošt. Ivana Horvata od strane opt. Simića) Sud je u obrazloženju presude naveo da je prihvatio iskaze ošt. Ivana Horvata,

svjedoka Marija Lazara i Ivana Bodze, te nalaz i mišljenje sudsko-medicinskog vještaka prof. dr. Mladena Marcikića, kojim su iskazi navedenih svjedoka potkrijepljeni.

Svjedok Ivan Horvat je izjavio, da je 1992. ili 1993. godine bio zatvoren u Šrajberovoj kući. Ondje je bio 6 mjeseci, a potom je odveden u zatvor u Nijemce. U zatvoru u Šrajberovoj kući ga je najviše tukao „Krcó“ iz Bijelog Brda, a i opt. Simić ga je više puta pretukao. Od udaraca koje je dobio od Simića i „Krcce“ najvjerovatnije je zadobio napuknuća rebara, jer je trebalo proći duže vrijeme da dođe k sebi i da uspravno hoda. Dobio je i udarce po rukama i po nogama. Rekao je, da ga je „Krcó“ udario nogom obuvenom u vojničku čizmu u desnu stranu prsa te da mu je tada sigurno nanio ozljedu rebara. Simić ga je također udario nogom obuvenom u vojničku čizmu, i to po nogama i drugdje. Zadobio je i prijelom palca lijeve ruke, tako da niti danas ne može ispraviti palac.

Svjedok Marijo Lazar je u istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio, da je vidio kada je Simić ubacio Ivicu Horvata u terensko vozilo, i odvezao ga u komandu Vojne policije. Poznato mu je da je Horvat ondje bio pretučen.

Svjedok Andrija Bodza je izjavio, da mu je poznato, da je Ivica Horvat odvezen u Vojnu policiju. Ondje je bio nekoliko dana, a kasnije je pričao da je tamo dobio batina.

Vještak, prof. dr. sc. Mladen Marcikić, specijalist sudske medicine, je naveo da je Ivan Horvat dana 04. svibnja 2007. godine pregledan na Odjelu traumatologije Kliničke bolnice Osijek. Utvrđene su mu deformacije palca lijeve šake (palac se nalazi u ukočenom stanju), ukočenost zgloba ručja i doručja, nepotpunost hvata šake, gruba natučenost desne šake, sada zacijeljeni zglobovi, stara rana na desnoj obrvi, stari prijelomi drugog, trećeg, četvrtog, petog i šestog desnog rebra, te stari prijelomi od trećeg do osmog lijevog rebra, bolnost lijeve slabine i oslabljenost mišića desne potkoljenice. Opisane ozljede predstavljaju teške tjelesne ozljede, poglavito prijelomi rebara. Ozljede rebara mogle su nastati udarcima u prsni koš, ali isto tako i padovima. Ozljede se ne može pouzdano vremenski definirati, tj. reći da su stare točno 10 ili 15 godina, jer to jednostavno nije moguće.

Ad. 5.

U vezi djela pod točkom 4. (fizičko zlostavljanje ošt. Tome Duvnjaka od opt. Novaka Simića) u obrazloženju presude je navedeno, da je Sud u cjelosti povjerovao iskazu Tome Duvnjaka, da isti nije imao razloga bezrazložno teretiti opt. Simića, jer ga jedva poznaje. Navedeno je i, da u prilog vjerodostojnosti iskaza ide „Otpusna lista“, izdana od Zdravstvenog centra Vukovar, iz koje proizlazi da je Tomo Duvnjak bio hospitaliziran od 15. srpnja do 30. kolovoza 1992. godine. Sud smatra da je optuženik postupao gotovo sadistički, jer je Duvnjaka fizički zlostavljao, unatoč saznanju da je ošt. Duvnjak operiran i da treba često odlaziti na previjanje operativne rane.

Svjedok Tomo Duvnjak je u istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio, da je 1992. godine obolio od zapletaja crijeva, i da je bio na operaciji u vukovarskoj bolnici. Iz bolnice je otpušten 30. kolovoza 1992. godine. Mjesec dana potom u njegovu kuću su došli Miroslav Radovanac i dva pripadnika vojske RSK. Bili su naoružani, a imali su namjeru ponovno ga mobilizirati u radni vod. Imao je svježe rane od operacije. Po dolasku u Šrajberovu kuću Kikanović ga je upitao da li je bio na operaciji, a kada je potvrdno odgovorio, dva vojnika su rekla da će mu probušiti rane od operacije. Čim je ušao u prostoriju u kojoj se nalazio Simić, isti ga je počeo zlostavljati. Simić je podigao nogu, koljenom mu je pritisnuo grudni koš, uhvatio ga za ramena te ga snažno povlačio prema naprijed. Svjedok nakon toga nije osjećao ruke i nije bio u stanju išta raditi 15-20 dana. Simić mu je naredio da mora odmah stupiti u radni vod.

Na glavnoj raspravi je rekao da su ga, nedugo nakon operativnog zahvata, na katu Šrajberove kuće istukle dvije osobe. Devet dana potom ponovno je odveden u Šrajberovu kuću. Simić ga je

upitao je li dobio batina, a kada je potvrdno odgovorio, Simić je postupio onako kako je to opisao u istražnom postupku. Rekao je, da nakon toga nije mogao micati rukama, podlaktice su mu ostale u podignutom položaju, a šake u visini glave. Rekao je, da je Simić bio izrazito jaka osoba, fizički znatno viša i snažnija od njega. Medicinsku pomoć nije tražio, jer se bojao.

Ad. 6.

U vezi djela pod točkom 6. (privođenje i fizičko zlostavljanje Emerika Huđika od strane opt. Kikanovića), Sud je naveo da je, unatoč primjedbama opt. Kikanovića (tvrdio je da se nikada kao vojni policajac nije nalazio na erdutskom mostu te da nije tukao svjedoka), povjerovao iskazu Emerika Huđika, jer je dao iskaz sa puno detalja te zbog toga jer isti nema motiva da bezrazložno tereti opt. Kikanovića.

Svjedok Emerik Huđik je u istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) izjavio da je u lipnju 1995. godine bio priveden u prostorije Vojne policije koja se nalazila u Šrajberovoj kući. Naime, on i njegov susjed Astaloš su krenuli odvesti stado ovaca na ispašu preko erduskog mosta. Dozvolu za to su dobili od Stevana Ristića i Vese Agića. Na erduskom mostu su ih zaustavili vojni policajci Miodrag Kikanović i osoba nadimkom Đorđila. Rekli su mu da mora ići u Šrajberovu kuću. U toj ga je zgradi tukao Miodrag Kikanović. Udarao ga je nogama, obuvenim u vojničke čizme, po doljnjim dijelovima nogu te ga je policijskom palicom udarao i bockao u predjelu bubrega. Novak Simić je, kada je vidio što se događa, rekao Kikanoviću da ga prestane tući, no, Kikanović ga je još 2-3 puta jako udario u predjelu bubrega, pa je Simić povikao na Kikanovića, da ga prestane tući.

Na glavnoj raspravi je rekao, da se danas ne može sjetiti lika osobe koja ga je zaustavila na mostu, i koja ga je udarala u Šrajberovoj kući, čak i kad vidi optuženika ispred sebe. Okrenuo se prema opt. Kikanoviću i rekao: „Ako ste vi taj Kikanović, onda ste vi osoba koja me je tukla“. Opt. Kikanovića nije poznavao u inkriminirano vrijeme. Dva ili tri dana po događaju raspitivao se tko ga je tukao te je dobio informaciju da ga je tukao Miodrag Kikanović.

Ad. 7.

U vezi djela pod točkom 7. (opt. Krstinića se tereti da je kao vojni policajac udario metalnom šipkom po leđima i nogama civila Josipa Ledenčana). U obrazloženju presude je navedeno da u prilog vjerodostojnosti iskaza ošt. Ledenčana, kojeg je Sud u cijelosti prihvatio, unatoč primjedbama opt. Krstinića da je oštećenik pogriješio pri određivanju identiteta osobe koja ga je zlostavljala, ide i svjedočki iskaz Mirka Kelave.

Svjedok Josip Ledenčan je u istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) rekao, da ga je Radovan Krstinić, tijekom nošenja trupaca bagrema na Mišinom brdu, udario velikom metalnom šipkom po leđima i nogama, pritom mu je opsovao „majku ustašku“, te mu je rekao da je dvije tisuće Srba pobijeno u zapadnoj Slavoniji, dok oni njih tu „maze“.

Na glavnoj raspravi je rekao, da se sjeća, da su tom prilikom na Mišinom brdu bili prisutni Mirko Kelava, Matija Senaši, Marinko, čije mu prezime nije poznato, te pok. Martin Čaran. Jedan vojni policajac, nakon što ga je Krstinić udario, rekao je Krstiniću da ga ostavi, a Krstinić mu je odgovorio: „Oš ti metak mjesto njega“.

Svjedok Mirko Kelava je rekao da poznaje Josipa Ledenčana, da mu je poznato da je isti bio pripadnik radnog voda, da se sjeća incidenta na Mišinom brdu. Rekao je da je tada Rade (svjedok je rukom pokazao na opt. Krstinića) udario nekakvim kablom po nogama Josipa Ledenčana.

Nadalje je navedeno da radnje optuženika predstavljaju jedno produljeno kazneno djelo, da sve inkriminirane radnje sa stajališta životnog i logičnog rezoniranja čine kontinuiranu djelatnost koja ima oblik „jedinstvene prirodne cjeline“, da pojedine radnje gube svoju pravnu samostalnost i individualnost, te da se uklapaju u jedinstvenu kriminalnu djelatnost kao njeni sastavni dijelovi.

Prilikom odlučivanja o kazni **Sud je cijenio olakotne i otegotne okolnosti.**

Opt. Simiću, kao olakotne, je našao okolnost da do sada nije osuđivan i da nije utvrđen razlog zbog kojeg je napustio prebivalište u Republici Hrvatskoj, a od otegotnih: sudjelovanje u usmrćivanju jedne osobe, i nanošenje teških tjelesnih ozljeda četirima osobama, pretpostavljenost suoptuženicima u vojnoj hijerarhiji, osveta kao djelomičan motiv počinjenja djela, zbog uspješno provedene vojno-redarstvene akcije zvane „Bljesak“, te bezobzirnost u radnjama optuženika.

Opt. Kikanoviću kao olakotne okolnosti Sud je cijenio neosuđivanost, primjereno držanje pred Sudom tijekom kaznenog postupka, te nezaposlenost. Otegotnih okolnosti kod njega Sud nije pronašao.

Opt. Radovanu Krstiniću kao olakotne okolnosti Sud je cijenio primjereno držanje pred Sudom tijekom kaznenog postupka, neosuđivanost, dobru uklopljenost u socijalnu sredinu Dalja, dobre obiteljske relacije (oženjen i otac dvoje djece), te teško narušeno zdravstveno stanje (tuberkuloza pluća). Kako otegotnih okolnosti Sud nije našao, a navedene olakotne okolnosti cijenio je kao osobito olakotne, to je rezultiralo izricanjem kazne zatvora od četiri godine i šest mjeseci, manjom od minimuma propisanog za predmetno kazneno djelo.

Proces je pratio i o njemu izvještavao Mladen Stojanović, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava - Osijek.